

Wrocław, dnia 16 stycznia 2014 r.

WSI.410.519.2013.DK

Pan
Maciej Zathej
Dyrektor Departamentu
Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski
Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12 – 14
50 – 411 Wrocław

OPINIA

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) oraz w odpowiedzi na wniosek znak: DG–P.V.410.1.2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. (data wpływu: 18 grudnia 2013 r.) w sprawie zaopiniowania projektu dokumentu pn.: *Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014–2020* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiam poniżej swoje stanowisko.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji głównym celem RPO WD 2014–2020 jest *wzrost konkurencyjności Dolnego Śląska zapewniający poprawę poziomu życia jego mieszkańców przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju*. Przedmiotowy dokument wyznacza osie priorytetowe, których realizacja winna przyczynić się do osiągnięcia celu głównego. Wyznaczono 11 głównych osi priorytetowych, w ramach których wskazano obszary wsparcia, tj.: Przedsiębiorstwa i innowacje, Technologie informacyjno–komunikacyjne, Gospodarka niskoemisyjna, Środowisko i zasoby, Transport, Infrastruktura spójności społecznej, Infrastruktura edukacyjna, Rynek pracy, Włączenie społeczne, Edukacja oraz Pomoc techniczna.

W przedłożonej do projektu RPO WD prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano i oceniono oddziaływania wskazanych w wymienionych osiach tematycznych działań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na przyrodę, tj.: bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta, krajobraz, jednocześnie grupując te oddziaływania na pozytywne i negatywne.

Do najczęściej wskazywanych działań mogących mieć negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze zaliczono działania z osi V, dotyczące zwłaszcza rozwoju sieci drogowej. Realizacja sieci drogowych, z uwagi na ich liniowy charakter, może prowadzić do fragmentacji struktur przyrodniczych pełniących funkcję korytarzy ekologicznych. Wskazano również na możliwość negatywnego oddziaływania w przypadku budowy nowych tras i linii kolejowych. Istotne znaczenie będzie mieć również realizacja działań z osi III dotycząca produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza w przypadku energii wiatru, wody oraz biopaliw. Energetyka wiatrowa powoduje oddziaływania głównie w odniesieniu do ptaków i nietoperzy, prowadząc do ubożenia ich populacji w wyniku kolizji z turbinami wiatrowymi. W przypadku biopaliw oddziaływanie negatywne odnosi się do stosowania dużych monokulturowych upraw roślin energetycznych i wprowadzania obcych gatunków roślin (również roślin genetycznie modyfikowanych), co prowadzi do upraszczania i zubożenia agroekosystemów. Z kolei energetyka wodna, poprzez budowę sztucznych zbiorników wodnych, wpływa na powstanie barier na trasach migracji niektórych gatunków ryb, a także innych zwierząt, mogąc również stanowić zagrożenie dla licznych gatunków roślin i siedlisk zależnych od wód, m.in. ze względu na zmiany stosunków wodnych i zmiany warunków troficznych. Natomiast w ramach osi I oraz IV planowane są działania, które mogą przyczynić się do zwiększenia presji turystycznej i fragmentacji siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo, ze względu na rozbudowę infrastruktury turystycznej. Znaczna część działań objętych wsparciem w ramach przedmiotowego dokumentu, tj. działania polegające na budowie nowych lub modernizacji istniejących obiektów może oddziaływać negatywnie na środowisko przyrodnicze poprzez utratę siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych (modernizacja energetyczna budynków, rewitalizacja obszarów zdegradowanych itp.).

Ponadto autorzy prognozy dla poszczególnych obszarów wsparcia wskazanych w priorytetach inwestycyjnych zawarli informacje o możliwych działaniach skumulowanych, jak również wskazali szereg działań minimalizujących ewentualne negatywne oddziaływania.

Z prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że przy zastosowaniu zaproponowanych działań minimalizujących oraz przeprowadzeniu procedury oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wskazane w RPO WD działania nie powinny generować znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym także na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Ponadto należy podkreślić, że w prognozie wskazano rozwiązania alternatywne dla działań planowanych w ramach projektu, rekomendując tzw. wariant nr 1 polegający na rozszerzeniu zapisów projektu RPO WD o działania, dzięki którym Program będzie

w większym stopniu realizował zasadę zrównoważonego rozwoju. W zakresie działań związanych z priorytetem ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych i kulturowych (PI 6.3 i 6.4) autorzy prognozy wskazali na uzupełnienie ww. priorytetu o następujące działania:

1. *Uwzględnienie inwentaryzacji przyrodniczych.* W uzasadnieniu stwierdzono iż, istotnym problemem w zakresie ochrony przyrody jest niewystarczająca informacja o cennych gatunkach i siedliskach, co stanowi poważną barierę w realizacji działań z zakresu ochrony przyrody. Uwzględnienie tego działania wpłynie na poprawę zarządzania i wywiązywania się z obowiązku utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk.
2. *Uzupełnienie priorytetu o działania dotyczące udroźnienia korytarzy ekologicznych.* Działania powinny obejmować ocenę istniejących dróg pod kątem przejść dla zwierząt oraz dostosowanie lub budowę nowych przejść dla zwierząt i innych rozwiązań minimalizujących efekt bariery infrastruktury transportowej. Dotyczyć to powinno zwłaszcza odcinków dróg, które przecinają cenne przyrodniczo obszary.
3. *Uzupełnienie priorytetu o wsparcie dla realizacji zadań przewidzianych w planach zadań ochronnych opracowanych dla obszarów Natura 2000 na Dolnym Śląsku.* W celu skutecznego wypełnienia wymogów Unii Europejskiej związanych z utrzymaniem właściwego stanu siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 niezbędne jest zapewnienie finansowania dla zadań wpisanych do planów zadań ochronnych.

Autorzy prognozy stwierdzili, że z punktu widzenia ochrony środowiska i przyjętych do realizacji dokumentów programowych ww. działania powinny zostać rozważone do finansowania jako konieczne i priorytetowe.

Wskazać przy tym należy, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach konsultacji społecznych pismem znak: WPN.6323.287.2013.MŁ z dnia 29 listopada 2013 r. (również drogą elektroniczną poprzez formularz konsultacji społecznych) wniósł w zakresie działań dotyczących ochrony zasobów przyrodniczych szereg uwag merytorycznych do przedmiotowego projektu RPO WD. Tutejszy organ zwrócił uwagę, że w założeniach do Regionalnego programu operacyjnego wskazuje się na konieczność podjęcia działań zmierzających do zapewnienia właściwego stanu ochrony siedliskom przyrodniczym oraz gatunkom w celu zachowania różnorodności biologicznej regionu. Natomiast w przedmiotowym dokumencie nie zaplanowano działań zmierzających do osiągnięcia przyjętego celu w kolejnych opisach i założeniach Osi Priorytetowej Środowisko

